EUROOPAN KOMISSIO

Bryssel 30.5.2012
COM(2012) 304 final

Suositus

NEUVOSTON SUOSITUS

Tanskan vuoden 2012 kansallisesta uudistusohjelmasta

sekä samassa yhteydessä annettu Tanskan vuosien 2012–2015 lähentymisohjelmaa koskeva neuvoston lausunto

{SWD(2012) 304 final}

Suositus

NEUVOSTON SUOSITUS

Tanskan vuoden 2012 kansallisesta uudistusohjelmasta

sekä samassa yhteydessä annettu Tanskan vuosien 2012–2015 lähentymisohjelmaa koskeva neuvoston lausunto

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 121 artiklan 2 kohdan ja 148 artiklan 4 kohdan,

ottaa huomioon julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja yhteensovittamisen tehostamisesta 7 päivänä heinäkuuta 1997 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97[1] ja erityisesti sen 5 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon makrotalouden epätasapainon ennalta ehkäisemisestä ja korjaamisesta 16 päivänä marraskuuta 2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1176/2011[2] ja erityisesti sen 6 artiklan 1 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen[3],

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat[4],

ottaa huomioon Eurooppa-neuvoston päätelmät,

ottaa huomioon työllisyyskomitean lausunnon,

on kuullut talous- ja rahoituskomiteaa,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Eurooppa-neuvosto hyväksyi 26 päivänä maaliskuuta 2010 Euroopan komission ehdotuksen, jolla käynnistetään uusi työllisyys- ja kasvustrategia, Eurooppa 2020. Strategian lähtökohtana on tehostaa talouspolitiikan koordinointia. Strategia keskitetään avainalueisiin, joilla tarvitaan toimia Euroopan kestävän kasvun vauhdittamiseksi ja kilpailukyvyn lisäämiseksi.

(2) Neuvosto antoi 13 päivänä heinäkuuta 2010 suosituksen jäsenvaltioiden ja unionin talouspolitiikan laajoista suuntaviivoista (2010–2014) ja hyväksyi 21 päivänä

---

1 EYVL L 209, 2.8.1997, s. 1.
2 EUVL L 306, 23.11.2011, s. 25.
3 COM(2012) 304 final.
4 P7_TA(2012)0048 ja P7_TA(2012)0047.

lokakuuta 2010 päätöksen jäsenvaltioiden työllisyyspolitiikan suuntaviivoista[5]. Yhdessä nämä muodostavat ns. yhdennetyt suuntaviivat. Jäsenvaltioita kehotettiin ottamaan yhdennetyt suuntaviivat huomioon kansallisessa talous- ja työllisyyspolitiikassaan.

(3) Neuvosto antoi 12 päivänä heinäkuuta 2011 suosituksen Tanskan vuoden 2011 kansallisesta uudistusohjelmasta ja lausunnon Tanskan tarkistetusta lähentymisohjelmasta vuosiksi 2011–2014.

(4) Komissio hyväksyi 23 päivänä marraskuuta 2011 toisen vuotuisen kasvuselvityksen. Tästä alkoi toinen politiikan yhdennetyn etukäteiskoordinoinnin EU-ohjausjakso, jonka perusta on Eurooppa 2020 -strategiassa. Komissio hyväksyi 14 päivänä helmikuuta 2012 asetuksen (EU) N:o 1176/2011 perusteella varoitusmekanismia koskevan kertomuksen[6], jossa se katsoi, että Tanska kuuluu niihin jäsenvaltioihin, joista laadittaisiin perusteellinen tarkastelu.

(5) Eurooppa-neuvosto hyväksyi 2 päivänä maaliskuuta 2012 rahoitusvakauden turvaamisen, julkisen talouden vakauttamisen ja kasvun vauhdittamisen painopisteet. Se korosti, että on tarpeen jatkaa eriytettyä, kasvua edistävää julkisen talouden vakauttamista, palauttaa normaalit luotonannon edellytykset, edistää kasvua ja kilpailukykyä, puuttua työttömyyteen ja kriisin sosiaalisiin seurauksiin sekä nykyaikaistaa julkishallintoa.

(6) Lisäksi Eurooppa-neuvosto kehotti 2 päivänä maaliskuuta 2012 Euro Plus -sopimukseen osallistuvia jäsenvaltioita esittämään sitoumuksensa niin ajoissa, että ne voidaan sisällyttää vakaus- tai lähentymisohjelmiin ja kansallisiin uudistusohjelmiin.

(7) Tanska toimitti vuosia 2012–2015 koskevan lähentymisohjelmansa sekä vuoden 2012 kansallisen uudistusohjelmansa 30 päivänä huhtikuuta 2012. Ohjelmat on arvioitu samaan aikaan, jotta niiden keskinäiset yhteydet on voitu ottaa huomioon. Komissio on myös todennut asetuksen (EU) N:o 1176/2011 5 artiklassa tarkoitetussa perusteellisessa tarkastelussa[7], että Tanskassa on makrotalouden sisäinen ja ulkoinen epätasapaino, mutta se ei ole liiallinen.

(8) Neuvosto on neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 mukaisen vuoden 2012 lähentymisohjelman arvioinnin perusteella sitä mieltä, että julkisen talouden kehitysarvion perustana oleva makrotalouden skenaario on uskottava. Skenaario, jonka mukaan kokonaistuotanto kasvaa 1,2 prosenttia vuonna 2012 ja 1,5 prosenttia vuonna 2013, vastaa yleisesti ottaen komission kevään 2012 talousennustetta, jonka mukainen kasvu on 1,1 prosenttia vuonna 2012 ja 1,4 prosenttia vuonna 2013. Näin ollen julkisen talouden alijäämä on lähentymisohjelmassa hieman pienempi eli 4,0 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2012 ja 1,8 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2013. Komission kevään 2012 talousennusteessa alijäämä suhteessa BKT:hen on 4,1 prosenttia vuonna 2012 ja 2,0 prosenttia vuonna 2013. Ohjelman mukaisen julkisen talouden strategian tavoitteena on korjata liiallinen alijäämä vuoteen 2013 mennessä ja saavuttaa julkisen talouden keskipitkän aikavälin vähimmäistavoitteena oleva talousarvion rakenteellinen tasapaino vuoteen 2020 mennessä. Ohjelmassa

---

5 Neuvoston päätös 2012/238/EU, annettu 26 päivänä huhtikuuta 2012.
6 COM(2012) 68 final.
7 SWD(2012) 153 final.

vahvistetaan näin aiempi keskipitkän aikavälin tavoite, joka vastaa riittävästi vakaus- ja kasvusopimuksen vaatimuksia. Vuoden 2013 suunniteltu alijäämä on liiallisen alijäämän oikea-aikaista korjaamista koskevan tavoitteen mukainen, ja kyseistä vuotta koskevat suunnitellut finanssipoliittiset toimet vastaavat (uudelleenlasketun) julkisen talouden rakenteellisen rahoitusaseman[8] perusteella liiallista alijäämää koskevan menettelyn yhteydessä heinäkuussa 2010 annettua neuvoston suositusta. Vakauttamisura on tullut aiempia suunnitelmia takapainotteisemmaksi, ja vaaditun rakenteellisen sopeutuksen varmistaminen edellyttää merkittäviä toimia vuonna 2013. Viitearvon, joka on 3 prosentin alijäämä suhteessa BKT:hen, ylittymisen riski on vähäinen. Komission kevään 2012 talousennusteen mukaan julkisen talouden alijäämä on 2,0 prosenttia suhteessa BKT:hen. Julkisen talouden rakenteellisen rahoitusaseman arvioitu parantuminen jää (uudelleenlasketun) rakenteellisen rahoitusaseman perusteella vuodesta 2013 alkaen jälkeen vakaus- ja kasvusopimuksessa asetetusta tavoitteesta, joka on 0,5 prosenttia suhteessa BKT:hen. Samaan aikaan julkisten menojen ennustetun kasvuvauhdin oletetaan harkinnanvaraiset tulopuolen toimenpiteet huomioon ottaen vastaavan menojen kasvulle vakaus- ja kasvusopimuksessa asetettua viitearvoa. Osa julkisen talouden alijäämästä rahoitetaan vähentämällä varoja valtion tililtä Tanskan keskuspankissa. Tanskan julkisen bruttovelan ennustetaan supistuvan vuosina 2011–2015 46,5 prosentista 41,1 prosenttiin suhteessa BKT:hen ja alittavan näin selvästi viitearvon, joka on 60 prosenttia suhteessa BKT:hen.

(9) Työvoiman tarjonnan lisääminen on Tanskan keskeinen prioriteetti, jotta sosiaaliturvajärjestelmän ja julkisen talouden kestävyys voidaan säilyttää tulevaisuudessa. Tanska toteutti vuonna 2011 vapaaehtoisen varhaiseläkejärjestelmän kunnianhimoisen uudistuksen sekä aikaisti aiemmin suunniteltua lakisääteisen eläkeiän korottamista ja sen yhdistämistä elinajanodotteeseen. Painopiste olisi nyt siirrettävä työkyvyttömyyseläkejärjestelmän ja tuettujen työllisyysjärjestelmien (joustotyöjärjestelmät) uudistamiseen. Tanskan hallitus on antanut näiden alojen uudistamista koskevan ehdotuksen, joka olisi pantava täytäntöön viipymättä. Tanskassa olisi puututtava siirtolaistaustaisten henkilöiden ja muun työikäisen väestön työtulojen välisen eron kasvuun.

(10) Työn tuottavuuden kasvu on hidastunut Tanskassa viime vuosikymmeninä, mikä johtuu muun muassa suhteellisen heikoista koulutustuloksista. Suurista koulutusmenoista huolimatta Tanskan kouluopetus on OECD:n Pisa-tutkimuksen mukaan vain keskitasoista. Lisäksi opiskelijat valmistuvat yleensä vanhempina kuin muissa jäsenvaltioissa, ja varsin moni ammatillisten oppilaitosten oppilaista keskeyttää opintonsa. Hallitus on reagoinut koulutusalan haasteisiin ilmoittamalla useista uusista toimenpiteistä, jotka koskevat sekä perus- että keskiasteen koulutusta. Vuoden 2012 talousarviossa myös tuetaan sosiaalisten lausekkeiden sisällyttämistä julkisiin tarjouskilpailuihin sekä toimenpiteitä, joilla pyritään lisäämään oppisopimuskoulutusta tekemällä sen järjestäminen taloudellisesti kannattavaksi yksityisille yrityksille. Oppisopimuskoulutuksen tarjonnan lisäämistä käsitellään myös työmarkkinaosapuolten kolmikantaneuvotteluissa ja ministeriöiden välisessä komiteassa.

[8] Suhdannetasoitettu rahoitusasema ilman kertaluonteisia ja muita väliaikaisia toimenpiteitä, komission yksiköiden uudelleenlaskemana ohjelman tietojen perusteella yhteisesti sovittuja menetelmiä käyttäen.

(11) Tuottavuuden hidas kasvu Tanskassa johtuu mahdollisesti myös suhteellisen vähäisestä kilpailusta. Vuonna 2011 hyväksyttiin kilpailupaketti, joka koskee pääasiassa rakennusalaa, vähittäiskauppaa sekä terveydenhuoltoa ja julkisen sektorin palveluja. Parhaillaan suunnitellaan mahdollisia uusia toimenpiteitä, jotka koskevat kilpailua taksipalveluissa ja muissa kuljetuspalveluissa sekä apteekkitoiminnan vapauttamista. Alue- ja paikallishallinnon kanssa neuvotellaan parhaillaan julkisten hankintojen lisäämisestä kunta- ja aluetasolla. Hallituksen asettama komitea totesi vastikään, että Tanskan kilpailulainsäädäntöä olisi tiukennettava. Säännösten rikkomisesta määrättävät seuraamukset ovat myös liian lieviä toimiakseen pelotteena. Haasteeseen vastaaminen edellyttää lisätoimia, koska tällä alalla ei viime vuonna juurikaan toteutettu konkreettisia aloitteita.

(12) Kotitalouksien suuri bruttovelka on jossain määrin Tanskan talouden rakenteellinen ominaispiirre, koska kotitalouksilla on varoja selvästi enemmän kuin velkoja. Asetuksen (EU) N:o 1176/2011 5 artiklan mukaisessa komission tekemässä perusteellisessa tarkastelussa kuitenkin vahvistetaan kotitalouksien velkaantuneisuuteen liittyvä potentiaalinen ongelma. Asuntomarkkinoiden kehitys näyttää nostaneen velkatason niin korkeaksi, että asiaa ei enää voida selittää rakenteellisilla tekijöillä. Asuntolainojen koostumus on myös muuttunut vuodesta 2003, kun lyhennysvapaat ja vaihtuvakorkoiset lainat ovat kasvattaneet suosiotaan kiinteäkorkoisten, jatkuvasti lyhennettävien lainojen kustannuksella. Kotitaloudet ovat tietyllä velkatasolla herkempiä korkojen nousulle ja asuntojen hintojen vaihtelulle kuin kymmenisen vuotta sitten. Tämä aiheuttaa suurempia potentiaalisia riskejä rahoitusjärjestelmän ja koko talouden vakaudelle. Tanska on toteuttanut toimia, joilla pyritään parantamaan asuntolainajärjestelmän heikkoja kohtia. Yritystoiminnasta ja talouskasvusta vastaava ministeriö analysoi parhaillaan varojen ja velkojen jakautumista kotitalouksissa ja niiden kykyä selvitä talouden erilaisista häiriöistä. Lisäksi olisi harkittava toimia, joilla estetään myötäsyklinen kehitys asuntomarkkinoilla keskipitkällä aikavälillä, mieluiten mukauttamalla kiinteistövero vastaamaan todellisia markkinahintoja. Tulevia myötäsyklisiä vaikutuksia voitaisiin myös ennaltaehkäistä poistamalla kiinteistömaan arvon mukaan perittävän kunnallisen veron vuotuisen korotuksen enimmäismäärä. Tällaiset toimet pitäisi toteuttaa asteittain, koska asuntomarkkinat olisi tällä hetkellä pyrittävä vakauttamaan.

(13) Tanska on tehnyt useita sitoumuksia Euro Plus -sopimuksen nojalla. Nämä sitoumukset ja vuonna 2011 esitettyjen sitoumusten täytäntöönpano liittyvät työllisyyden edistämiseen, kilpailukyvyn parantamiseen, julkisen talouden kestävyyden parantamiseen ja rahoitusjärjestelmän vakauden vahvistamiseen, Komissio on arvioinut Euro Plus -sopimukseen perustuvien sitoumusten täytäntöönpanoa. Arvioinnin tulokset on otettu huomioon suosituksissa.

(14) Komissio on laatinut EU-ohjausjakson puitteissa kattavan analyysin Tanskan talouspolitiikasta. Se on arvioinut sekä lähentymisohjelman että kansallisen uudistusohjelman ja esittänyt perusteellisen tarkastelun. Se on ottanut huomioon niiden merkityksen Tanskan finanssipolitiikan sekä sosiaali- ja talouspolitiikan kestävyyden kannalta ja arvioinut, ovatko ne EU:n sääntöjen ja ohjeiden mukaisia ottaen huomioon, että Euroopan unionin yleistä talouden ohjausta on tarpeen tehostaa antamalla EU:n tason panos tuleviin kansallisiin päätöksiin. EU-ohjausjakson yhteydessä annetut komission suositukset on otettu huomioon jäljempänä esitettävissä suosituksissa 1–5.

(15) Neuvosto on tutkinut Tanskan lähentymisohjelman edellä esitetyn arvioinnin perusteella, ja neuvosto antaa lausuntonsa[9] erityisesti jäljempänä esitettävässä suosituksessa 1.

(16) Neuvosto on tutkinut Tanskan vuoden 2012 kansallisen uudistusohjelman ja sen lähentymisohjelman komission perusteellisen tarkastelun ja tämän arvioinnin perusteella. Se antaa asetuksen (EU) N:o 1176/2011 6 artiklan nojalla erityisesti jäljempänä esitettävät suositukset 3, 4 ja 5,

SUOSITTAA, että Tanska toteuttaisi vuosina 2012–2013 toimia, joilla se

1. toteuttaa julkisen talouden strategiaa suunnitellusti varmistaakseen, että liiallinen alijäämä korjataan vuoteen 2013 mennessä, ja toteuttaakseen neuvoston liiallista alijäämää koskevan menettelyn yhteydessä suosittamat keskimääräiset vuotuiset rakenteelliset sopeutustoimet; huolehtii sen jälkeen tarvittavista rakenteellisista sopeutustoimista, joiden avulla voidaan edetä riittävässä määrin kohti julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitetta, myös menojen kasvulle asetettua viitearvoa;

2. jatkaa työvoiman tarjonnan pitkäaikaista lisäämistä uudistamalla työkyvyttömyyseläkejärjestelmän, kohdentamalla tuetut työllisyysjärjestelmät (joustotyöjärjestelmät) paremmin henkilöihin, joiden työkyky on alentunut, ja parantamalla maahanmuuttajataustaisten henkilöiden työllistettävyyttä;

3. toteuttaa viipymättä ilmoitetut toimet, joilla parannetaan koulutusjärjestelmän kustannustehokkuutta, vähennetään opintonsa keskeyttävien lukumäärää erityisesti ammatillisessa koulutuksessa ja lisätään oppisopimuskoulutuspaikkoja;

4. jatkaa kilpailun esteiden poistamista erityisesti paikallisissa palveluissa, vähittäiskaupassa ja rakennusalalla muun muassa jatkamalla kuntien ja aluehallinnon palveluhankintojen avaamista tarjouskilpailuille ja varmistamalla, että kilpailuoikeudellisilla seuraamuksilla on riittävä pelotevaikutus;

5. harkitsee ennaltaehkäiseviä jatkotoimia, joilla vahvistetaan asuntomarkkinoiden ja rahoitusjärjestelmän keskipitkän aikavälin vakautta muun muassa ottamalla huomioon yritystoiminnasta ja talouskasvusta vastaavan ministeriön parhaillaan tekemän, varojen ja velkojen jakautumista kotitalouksissa koskevan tutkimuksen tulokset sekä tarkistamalla kiinteistöverojärjestelmää ja kiinteistömaan arvon mukaan perittävää kunnallista veroa.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja

[9] Neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 9 artiklan 2 kohdan mukaisesti.